

Strasbourg, 17.4.2018
COM(2018) 450 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Comunicarea din 2018 privind politica de extindere a UE

{SWD(2018) 150 final} - {SWD(2018) 151 final} - {SWD(2018) 152 final} -
{SWD(2018) 153 final} - {SWD(2018) 154 final} - {SWD(2018) 155 final} -
{SWD(2018) 156 final}

I. INTRODUCERE

În noiembrie 2015, Comisia Europeană a prezentat o **strategie pe termen mediu pentru politica de extindere a UE**, strategie care este în continuare valabilă. Prezenta comunicare face bilanțul progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a politicii de extindere până la sfârșitul lunii ianuarie 2018 și încurajează țările vizate să mențină ritmul modernizării cu ajutorul reformelor politice și economice, în conformitate cu criteriile de aderare.

Procesul de extindere continuă să se bazeze pe **criterii consacrate și pe condiții echitabile și riguroase**. Fiecare țară este evaluată pe baza **propriilor merite**. Prin evaluarea progreselor realizate și identificarea deficiențelor se oferă țărilor vizate stimulente și orientări pentru continuarea reformelor de amploare necesare. Pentru ca dorința de aderare să devină realitate, rămâne esențial un angajament ferm față de principiul abordării cu prioritate a aspectelor fundamentale. Se înregistrează în continuare deficiențe structurale, în special în domeniile-cheie precum statul de drept și economia. Țările candidate la aderare trebuie să obțină rezultate în ceea ce privește statul de drept, reforma sistemului judiciar, combaterea corupției și a criminalității organizate, securitatea, drepturile fundamentale, instituțiile democratice și reforma administrației publice, precum și dezvoltarea economică și competitivitatea. Având în vedere complexitatea reformelor necesare, procesul este unul pe termen lung.

Este important să se recunoască faptul că negocierile de aderare nu sunt – și nu au fost niciodată – un scop în sine. Acestea sunt parte a unui **proces mai larg de modernizare și reformă**. Este necesar ca guvernele țărilor implicate în procesul de aderare să se implice mai activ în reformele necesare și să le transforme în elemente de bază ale propriilor agende politice – nu doar pentru că UE solicită acest lucru, ci pentru că este în interesul propriilor cetățeni. Adoptarea valorilor europene fundamentale, cum ar fi statul de drept, este esențială pentru alegerea unei întregi generații ce aspiră la statutul de membru al UE. Sprijinul public pentru extinderile viitoare va depinde de gradul de pregătire a țărilor candidate. Reformele realizate în cadrul procesului de aderare la UE ar trebui să contribuie la creșterea încrederii cetățenilor din statele membre ale UE și din țările candidate, deopotrivă.

În februarie 2018, în comunicarea sa *O perspectivă credibilă de aderare pentru Balcanii de Vest și un angajament sporit al UE în regiune*¹, Comisia Europeană a reafirmat perspectiva certă, bazată pe merit, a aderării la UE a țărilor din **Balcanii de Vest**. Acesta este un mesaj ferm de încurajare pentru toate țările din Balcanii de Vest și un semn al angajamentului UE față de viitorul lor european. Liderii din regiune nu trebuie să lase niciun echivoc în ceea ce privește orientarea strategică și angajamentul în această direcție. Cooperarea regională și relațiile de bună vecinătate sunt esențiale pentru înregistrarea de progrese privind perspectiva europeană a fiecărei țări. Comisia Europeană a declarat, de asemenea, că Uniunea noastră trebuie să fie mai puternică și mai solidă, înainte de a se putea eventual extinde. Acesta este motivul pentru care, în conformitate cu Foaia de parcurs pentru o Uniune mai unită, mai puternică și mai democratică², Comisia va prezenta în cursul acestui an o serie de inițiative care vizează îmbunătățirea cadrului democratic, instituțional și politic al Uniunii în perspectiva anului 2025, pe baza tratatelor actuale.

¹ [COM\(2018\) 65 final](#).

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/roadmap-soteu-factsheet_ro.pdf

Turcia este un partener important pentru Uniunea Europeană și o țară candidată, cu care s-a continuat dialogul la nivel înalt și cooperarea în domenii de interes comun, inclusiv pentru sprijinirea refugiaților sirieni. Comisia a recunoscut nevoia legitimă a Turciei de a lua măsuri rapide și proporționale în privința tentativei eșuate de lovitură de stat din iulie 2016. Cu toate acestea, Turcia s-a îndepărtat semnificativ de Uniunea Europeană, în special în domeniul statului de drept și al drepturilor fundamentale și prin slăbirea sistemului eficace de control și echilibru în sistemul politic. Comisia Europeană a invitat în mod repetat Turcia să acționeze, cu prioritate, pentru a inversa această tendință negativă.

II. PUNEREA ÎN APLICARE A STRATEGIEI DE EXTINDERE DIN 2015

Realizarea reformelor în domeniul **statului de drept, al drepturilor fundamentale și al bunei guvernante** rămâne cea mai presantă problemă pentru țările implicate în procesul de aderare. Acesta este, de asemenea, principalul criteriu de referință în funcție de care UE le va evalua perspectivele. Țările în cauză trebuie să adopte cu mai multă hotărâre și credibilitate aceste valori fundamentale ale UE. Nerespectarea lor descurajează totodată investițiile și comerțul. Consolidarea statului de drept nu este doar o problemă instituțională, ci necesită o transformare a societății.

a) Statul de drept

În ciuda accentului din ce în ce mai mare pus pe reformele din domeniul statului de drept, progresele rămân inegale în țările implicate în procesul de aderare. În fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, angajamentul ferm al noului guvern de a pune în aplicare „prioritățile de reformă urgente” a avut un impact pozitiv asupra statului de drept. În urma tentativei de lovitură de stat din iulie 2016, situația statului de drept în Turcia a continuat să se deterioreze.

Reformarea cu succes a **unui sistem judiciar** este un proces de lungă durată care necesită o voință politică susținută la nivelul întregului spectru politic, iar țările implicate în procesul de aderare mai au multe de făcut. În Albania, procesul actual de reevaluare a judecătorilor și a procurorilor, care nu are precedent, ar trebui să dea un impuls sistemului judiciar în ceea ce privește profesionalismul, independența și integritatea. În Turcia, concedierile în masă ale judecătorilor și procurorilor, precum și modificările constituționale au subminat și mai mult eficiența și independența sistemului judiciar.

Țările trebuie să eradicizeze fără compromisuri **corupția** și să elimine toate elementele de acaparare a statului. Corupția rămâne larg răspândită, în ciuda eforturilor continue de a alinia cadrul juridic și instituțional la acquis-ul UE și la standardele europene. Instituții puternice și independente sunt esențiale pentru prevenirea și combaterea corupției, mai ales la nivel înalt, și pentru desfășurarea unor anchete și urmăriri penale mai eficace care să conducă la pronunțarea și executarea de hotărâri judecătorești definitive, care să includă sancțiuni disuasive. Este nevoie de mai multă transparență în gestionarea fondurilor publice, în special în toate etapele achizițiilor publice, un domeniu deosebit de vulnerabil la corupție.

Există organisme specializate în acest sens, însă rareori sunt investigate cazurile de averi nejustificate în rândul persoanelor expuse politic. Progresele limitate indică lipsa unei veritabile voințe politice, la care se adaugă o capacitate administrativă încă limitată. O mai mare transparență și o asumare mai pregnantă a răspunderii, separarea puterilor și organisme independente mai solide de supraveghere sunt în continuare elemente esențiale. Eforturile lansate la Trieste în 2017 pentru a se conveni asupra instituirii unui instrument regional privind schimbul de date în ceea ce privește declararea averilor și conflictele de interese ar

putea contribui la îmbunătățirea rezultatelor obținute de țări în tratarea cazurilor de corupție în regiunea Balcanilor de Vest.

Criminalitatea organizată este în continuare un fenomen de amploare în țările implicate în procesul de aderare. Grupuri infracționale influente continuă să funcționeze în țările din Balcanii de Vest și în Turcia, precum și să dirijeze acțiuni din aceste țări. Regiunea continuă să reprezinte o rută importantă de intrare pentru traficul de mărfuri ilegale, în special traficul de droguri și de arme, și pentru persoanele aflate în drum spre UE. Țările implicate în procesul de aderare cooperează din ce în ce mai mult cu agențiile UE de asigurare a respectării legii, cum ar fi Europol și Eurojust, și își îmbunătățesc treptat capacitatea de a se ocupa de anumite tipuri de criminalitate organizată, inclusiv de traficul de droguri. În Albania, operațiuni de amploare de asigurare a respectării legii au dus la confiscarea unor cantități mari de canabis și, recent, la confiscarea de cocaină provenită din America Latină. Cu toate acestea, numărul de angajați al organismelor de asigurare a respectării legii și respectarea independenței operaționale a acestor organisme rămân problematice în toată regiunea. Există în continuare un decalaj între analiza amenințării pe care o reprezintă criminalitatea organizată și prioritățile operaționale stabilite, ceea ce reduce rata de succes a neutralizării eficiente a grupărilor infracționale. Autoritățile trebuie, de asemenea, să înceapă să utilizeze anchetele financiare, urmând metodologia Grupului de Acțiune Financiară Internațională, și să își îmbunătățească rezultatele cu privire la confiscarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni. Crearea unor agenții centralizate responsabile cu identificarea și urmărirea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni (birouri de recuperare a activelor) și consolidarea acestor agenții în țările implicate în procesul de aderare ar putea îmbunătăți eficacitatea sistemelor naționale de recuperare a activelor și ar putea facilita cooperarea operațională cu birourile de recuperare a activelor din statele membre ale UE. În ceea ce privește combaterea spălării banilor/finanțării terorismului, țările implicate în procesul de aderare ar trebui, ca o prioritate, să își alinieze legislația și practicile la recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională. Ar trebui să se obțină urgent rezultate concrete și susținute în ceea ce privește combaterea corupției, a spălării banilor și a criminalității organizate.

Pentru combaterea **terorismului**, a extremismului violent, a radicalizării și, în special, a fenomenului luptătorilor teroriști străini (care se întorc), UE și-a intensificat cooperarea operațională cu fiecare dintre țările implicate în procesul de aderare. Toate țările și-au continuat eforturile pentru a-și alinia legislația și practicile în domeniul combaterii terorismului și a radicalizării la standardele și practicile UE. Cu toate acestea, se pot crea structuri mai eficiente la nivel național și regional pentru a obține rezultate concrete, în special în ceea ce privește prevenirea extremismului violent, a traficului de arme, a finanțării terorismului și a spălării banilor, schimbul de informații și politicile de combatere a radicalizării. Rețeaua UE pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare sprijină multe dintre aceste activități. Combaterea terorismului ar trebui intensificată cu fiecare partener din Balcanii de Vest și cu Turcia. Standardele de protecție a datelor cu caracter personal ar trebui aliniate la standardele UE pentru a permite încheierea unor acorduri de cooperare cu Eurojust. Inspirându-se din activitățile comune anterioare de combatere a terorismului, UE și partenerii din Balcanii de Vest au convenit, în 2017, asupra conceptului de guvernare integrată a securității interne pentru Balcanii de Vest. Aceasta este o nouă abordare a consolidării capacităților în materie de guvernare a securității și de reforme în regiune.

b) Drepturile fundamentale

Drepturile fundamentale sunt în mare măsură consacrate în legislația țărilor din Balcanii de Vest, dar sunt necesare eforturi serioase pentru a se asigura respectarea deplină a acestora în practică. Pe parcursul perioadei de raportare, în Turcia s-a înregistrat o deteriorare continuă și severă în domeniile-cheie ale drepturilor omului.

Trebuie acordată o atenție deosebită protejării **libertății de exprimare** și a independenței mijloacelor de informare în masă ca pilon al democrației în întreaga regiune. În unele țări, situația în acest domeniu s-a deteriorat grav, notabil fiind regresul grav înregistrat în Turcia, unde peste 150 de jurnaliști rămân încă în închisoare. În alte țări, s-au înregistrat, în cel mai bun caz, progrese limitate. Atacurile și amenințările la adresa jurnaliștilor au continuat, iar anchetele și urmărirea penală se efectuează în continuare într-un ritm greoi. Eforturile de a influența independența serviciilor publice de radiodifuziune și finanțarea publică netransparentă a mijloacelor de informare în masă rămân răspândite în toate țările implicate în procesul de aderare. Aceste abuzuri subminează nu doar dreptul fundamental la libertatea de exprimare, ci și democrația în regiune. Guvernele trebuie să ia măsuri urgente și concrete pentru a pune în aplicare cadrele juridice existente în ceea ce privește libertatea de exprimare și trebuie să îmbunătățească climatul general pentru libertatea mijloacelor de informare în masă. UE sprijină cu fermitate organizațiile locale ale societății civile, apărătorii drepturilor omului, jurnaliștii și organele de presă independente, care fac adesea obiectul unor intimidări. Contribuția lor este esențială pentru a se asigura faptul că guvernul își asumă responsabilități în ceea ce privește libertatea de exprimare, precum și toate celelalte drepturi fundamentale.

Sunt necesare eforturi sporite în toate țările implicate în procesul de aderare pentru a rezolva în mod eficient problema larg răspândită a încălcării **drepturilor copilului**. De asemenea, guvernele trebuie să abordeze în mod prioritar discriminarea **persoanelor cu handicap**, a **minorităților** și a altor grupuri vulnerabile. Trebuie să se depună mai multe eforturi pentru a promova **egalitatea de gen** și a preveni și elimina violența împotriva femeilor. Deși în Balcanii de Vest s-au înregistrat progrese privind drepturile persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a pune capăt discriminării, amenințărilor și violenței. Situația precară a **romilor** trebuie, de asemenea, să fie tratată cu prioritate, deoarece aceștia sunt în continuare victime ale excluziunii sociale, ale marginalizării și discriminării. Trebuie îmbunătățite **condițiile de detenție** și drepturile procedurale ale suspecților și ale persoanelor acuzate, iar drepturile victimelor ar trebui aliniate la acquis-ul UE. În Turcia, decretele adoptate în cadrul stării de urgență au diminuat principalele drepturi procedurale, inclusiv dreptul la apărare.

c) Funcționarea instituțiilor democratice și reforma administrației publice

Buna funcționare a **instituțiilor democratice** continuă să reprezinte o provocare majoră într-o serie de țări. Acest demers include asigurarea unui dialog constructiv la nivelul întregului spectru politic, în special în cadrul **parlamentelor**. Deși s-au înregistrat unele progrese, mai multe aspecte fundamentale ale desfășurării unor alegeri democratice continuă să fie problematice. Recomandările misiunilor de observare a alegerilor ar trebui să fie puse în aplicare în mod corespunzător. Responsabilitatea parlamentară, ca element esențial al unei democrații funcționale, ar trebui integrată în cultura politică.

În ceea ce privește Turcia, deși este legitimă nevoia țării de a lua măsuri rapide și proporționale în privința tentativei eșuate de lovitură de stat, există preocupări serioase cu privire la proporționalitatea măsurilor luate în cadrul stării de urgență, care este încă în vigoare și care a limitat principala funcție legislativă a parlamentului. Spațiul de dialog între

partidele politice a fost redus și mai mult. Potrivit evaluării Consiliului Europei, modificările constituționale de anvergură aprobate în urma unui referendum organizat în timpul stării de urgență nu asigură un sistem suficient de control și echilibru și pun în pericol separarea puterilor.

În Balcanii de Vest, capacitatea parlamentelor naționale de a-și exercita principala funcție de supraveghere și legislativă este subminată de lipsa dialogului politic, de utilizarea excesivă a procedurilor parlamentare de urgență și de absența implicării constructive a tuturor partidelor. Se menține o cultură politică bazată pe dezbinare, deși unele boicoturi au fost depășite. În Albania, acordul politic transpartinic din mai 2017 a permis reluarea activității parlamentare înainte de vacanța electorală. În fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, noul Parlament a depus eforturi să își reia capacitățile de supraveghere asupra executivului. Cu toate acestea, în Muntenegru, opoziția a boicotat activitatea legislativă de la convocarea Parlamentului în noiembrie 2016. În Serbia, eficacitatea Parlamentului și calitatea legislației sunt afectate de lipsa unui control parlamentar adecvat al proiectelor de acte legislative. În Kosovo[□], în timpul coaliției de guvernare actuale și anterioare, lucrările Adunării au fost marcate de polarizare și paralizie politică, deși Adunarea a ratificat recent Acordul de delimitare a frontierelor cu Muntenegru. În Bosnia și Herțegovina, adoptarea actelor legislative care decurg din agenda de reformă a fost afectată de tensiunile dintre partidele din coaliția de guvernare, fapt care a încetinit procesul de reformă. Deși organizarea de alegeri ca atare în regiune are loc în general fără incidente majore, unele deficiențe importante, inclusiv în ceea ce privește politizarea organismelor electorale, utilizarea abuzivă a resurselor publice, precum și lipsa de transparență în finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale au un impact asupra nivelului de încredere a cetățenilor în procesele electorale.

Reforma administrației publice este vitală pentru consolidarea guvernanței la toate nivelurile. Aceasta vizează îmbunătățirea calității și a asumării responsabilității în cadrul administrației, creșterea gradului de profesionalism, depolitizarea și transparența, inclusiv în materie de recrutare și concediere, gestionarea mai transparentă a finanțelor publice și servicii mai bune oferite cetățenilor. Trebuie găsit, de asemenea, un echilibru adecvat între administrațiile centrale, regionale și locale. În Balcanii de Vest, în unele domenii s-au înregistrat progrese modeste, însă Turcia a regresat serios în ceea ce privește sectorul public, gestionarea resurselor umane și asumarea responsabilității.

În prezent există **strategii de reformă** cuprinzătoare a administrației publice și a gestiunii finanțelor publice, mai puțin în Bosnia și Herțegovina și în Turcia. Întârzierile acumulate în punerea în aplicare a reformelor și sustenabilitatea financiară a acestora rămân motive de îngrijorare. În multe cazuri, transparența bugetară s-a îmbunătățit. Calitatea **planificării strategice** a administrației centrale și legăturile cu planificarea sectorială trebuie îmbunătățite în mod substanțial în Balcanii de Vest. Politicile, legislația și investițiile publice sunt încă adesea elaborate fără efectuarea unor evaluări sistematice ale impactului și fără organizarea de consultări. O problemă esențială în majoritatea țărilor este utilizarea pe scară largă a procedurilor legislative de urgență. În niciuna din țări nu s-a asigurat **profesionalizarea funcției publice**. Cu toate că legislația privind funcția publică este modernă, sunt utilizate în mod regulat excepții, în special în ceea ce privește numirea și demiterea înalților funcționari.

[□] Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

În toate țările implicate în procesul de aderare, **structura administrației de stat** trebuie raționalizată în continuare. În Balcanii de Vest, organisme administrative similare au statute diferite, multe dintre acestea aflându-se în subordinea directă a guvernului sau a parlamentului, și nu a ministerului lor de resort. Nivelul de responsabilitate și de raportare dintre agenții și instituțiile în subordinea cărora funcționează este insuficient. Pentru a îmbunătăți **furnizarea de servicii**, majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare s-au axat pe introducerea unor servicii de e-guvernare, însă adesea inițiativele nu beneficiază de orientare strategică și de coordonare. Majoritatea țărilor au înregistrat, de asemenea, progrese în ceea ce privește adoptarea unor legi moderne privind procedurile administrative generale, însă, în multe țări, numeroase acte legislative sectoriale trebuie modificate pentru a reduce la minim procedurile administrative speciale.

d) Migrația

Provocările legate de criza refugiaților și de **migrația** neregulamentară au fost deosebit de importante în acțiunile întreprinse de UE cu țările implicate în procesul de aderare. S-au înregistrat progrese grație activității comune de-a lungul rutei de migrare est-mediteraneeană și a rutei Balcanilor de Vest. Introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane rămân motive de îngrijorare. Sunt necesare mai multe eforturi pentru a asigura faptul că țările sunt mai bine pregătite pentru a face față provocărilor legate de migrație, inclusiv cu privire la reducerea migrației neregulamentare, activitățile privind returnarea, protejarea frontierelor și prevenirea migrației neregulamentare, consolidarea capacităților în materie de azil, incluziune și integrare socială, în conformitate cu acquis-ul UE.

Cu un efort remarcabil, Turcia oferă în prezent adăpost unui număr de peste 3,5 milioane de refugiați sirieni înregistrați, iar UE își menține angajamentul de a sprijini Turcia în abordarea acestei provocări. Cooperarea în temeiul Declarației UE-Turcia a continuat să producă rezultate concrete. S-a consolidat tendința de reducere semnificativă a trecerilor neregulamentare și periculoase și a pierderilor de vieți omenești în Marea Egee. În 2017, prin ruta est-mediteraneeană au sosit 42 319 migranți, față de 182 277 în 2016, ceea ce reprezintă o scădere de aproape 77 %. Paza de coastă turcă și-a menținut angajamentul în ceea ce privește operațiunile de patrulare activă și de prevenire a trecerii neregulamentare și a deschiderii de noi rute. Instrumentul UE pentru refugiații din Turcia continuă să sprijine nevoile refugiaților și să ajute comunitățile-gazdă. Prima tranșă a acestuia, în valoare de 3 miliarde EUR, a fost deplin contractată. Până în prezent s-au efectuat plăți în valoare de 1,9 miliarde EUR. Mobilizarea celei de a doua tranșe a instrumentului a început, conform Declarației UE-Turcia. Instrumentul s-a dovedit a fi unul dintre cele mai rapide și mai eficiente mecanisme de sprijin ale UE, furnizând celor aproximativ 1,2 milioane de refugiați, dintre cei mai vulnerabili, transferuri lunare de bani în cadrul Plasei de siguranță socială de urgență. Peste 312 000 de copii au primit cursuri de limba turcă și a început distribuția de articole de papetărie și manuale pentru 500 000 de elevi. Refugiații au primit peste 763 000 de consultații medicale primare și peste 217 000 de copii refugiați sirieni au fost vaccinați.

Măsurile adoptate de UE în cadrul răspunsului său coordonat merit să sprijine eforturile naționale au condus, în 2017, la o reducere cu 91 % a fluxurilor migratorii neregulamentare care au tranzitat regiunea Balcanilor de Vest și la o stabilizare globală a situației de-a lungul frontierelor. Fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și Serbia, în special, s-au dovedit a fi parteneri de încredere ai UE în acest domeniu. Cu toate acestea, cele două țări au fost totuși în continuare afectate, iar capacitatea lor de a face față situațiilor de criză a fost în mod continuu pusă la încercare. În întreaga regiune, capacitatea și infrastructura administrativă trebuie

consolidate în continuare. UE este pregătită să sprijine eforturile depuse de partenerii din Balcanii de Vest. Comisia negociază acorduri privind statutul între Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă și țările din Balcanii de Vest. Acordurile respective vor permite trimiterea echipelor Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, care vor avea competențe executive, în zonele învecinate ale frontierelor externe ale UE cu scopul de a sprijini autoritățile naționale de frontieră.

e) **Economia**

Balcanii de Vest și Turcia au un **potențial economic** semnificativ. Ratele de creștere din ce în ce mai mari din ultimii ani au avut ca rezultat crearea de locuri de muncă în toate domeniile. În ciuda înregistrării unor progrese, toate guvernele se confruntă cu provocări structurale majore de natură economică și socială, cu rate ridicate ale șomajului, în special în rândul tinerilor, cu un grad ridicat de necorelare a competențelor, cu niveluri constant ridicate ale economiei informale, cu medii de afaceri nedezvoltate care au un acces limitat la finanțare și cu niveluri scăzute ale inovării și ale conectivității regionale. În Balcanii de Vest, climatul investițional continuă să fie îngreunat de semne de acaparare a statului, în special în ceea ce privește lipsa unor sisteme judiciare independente și eficiente și aplicarea neuniformă a normelor în materie de concurență. Influența statului în economie este puternică în regiune, fapt care majorează riscul de corupție din cauza unei slabe gestiuni a finanțelor publice și a schimbărilor frecvente a autorizațiilor și a taxelor și impozitelor. Trebuie consolidate cadrele de guvernare corporativă și trebuie finalizat procesul de privatizare. Infrastructurile și sistemele de învățământ necesită îmbunătățiri. Investițiile în infrastructurile din regiune ar trebui să corespundă priorităților convenite cu UE, în special în contextul extinderii ramificațiilor Rețelei transeuropene de transport la Balcanii de Vest. În Turcia, creșterea economică a avut o revenire puternică, însă mediul de afaceri a continuat să se deterioreze. Economia rămâne vulnerabilă la incertitudinea financiară, la schimbările survenite în încrederea investitorilor la nivel mondial și la riscurile politice care persistă.

UE sprijină procesul îmbunătățit de elaborare a politicilor și de guvernare economică printr-un exercițiu constând într-un program de reformă economică, care face parte integrantă din procesul de pregătire. Acest exercițiu a devenit un instrument esențial pentru formularea și punerea în aplicare a reformelor macroeconomice și structurale. Prin urmare, acesta contribuie la consolidarea pe termen lung a creșterii economice durabile și a convergenței, facilitează planificarea politicilor și sprijină progresele în vederea îndeplinirii criteriilor economice de la Copenhaga. Toate guvernele sunt invitate să prezinte un program anual de reformă economică. Este nevoie în prezent de un puternic impuls politic și de asumarea responsabilității de către guvernele în cauză pentru punerea în aplicare a reformelor identificate. UE sprijină, de asemenea, îmbunătățirea climatului de investiții în Balcanii de Vest prin aprofundarea Spațiului Economic Regional, al cărui obiectiv este eliminarea obstacolelor din calea comerțului, a mobilității și a investițiilor în întreaga regiune. În decembrie 2016, Comisia a adoptat o recomandare privind deschiderea negocierilor în vederea unei eventuale extinderi și modernizări a uniunii vamale UE-Turcia, aflată încă pe agenda Consiliului, spre examinare.

f) **Cooperarea regională și relațiile de bună vecinătate**

Cooperarea regională este esențială pentru asigurarea stabilizării politice și a oportunităților economice. Agenda UE privind conectivitatea, în special, a dat un impuls cooperării regionale în Balcanii de Vest. În 2017, la Trieste, liderii din regiune au aprobat un plan de acțiune pentru Spațiul Economic Regional și au semnat Tratatul de instituire a Comunității

transporturilor. Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est și alte inițiative regionale au continuat, de asemenea, să promoveze stabilizarea și cooperarea. A fost creat Biroul de Cooperare Regională pentru Tineret, care a lansat primul apel de propuneri cu scopul de a îmbunătăți în continuare cooperarea interpersonală. Programul Erasmus+ a continuat să promoveze dialogul intercultural în învățământul superior și în rândul tinerilor și a sprijinit acțiuni pentru a încuraja internaționalizarea și modernizarea instituțiilor și sistemelor de învățământ superior. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a proiectelor de conectivitate pe teren. Planul de acțiune regional al Strategiei UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice a stimulat elaborarea de proiecte comune, promovând alinierea în continuare la *acquis* în țările participante. Cu toate acestea, mult prea multe obligații care decurg din acordurile și angajamentele regionale nu au fost încă respectate. Pentru ca cetățenii să vadă beneficiile reale ale cooperării regionale, sunt necesare mai multe eforturi astfel încât aceste acorduri și angajamente să fie operaționale, inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor de reformă privind conectivitatea convenite în 2015.

Relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională sunt elemente esențiale ale procesului de stabilizare și de asociere, precum și ale procesului de extindere. Deși există contacte interguvernamentale continue și periodice, precum și o cooperare la nivel bilateral și regional, sunt necesare mai multe eforturi în domenii sensibile, cum ar fi crimele de război, persoanele dispărute, criminalitatea organizată și cooperarea judiciară și polițienească. O excepție constă în returnarea refugiaților din războaiele din Balcani; în acest context, programul regional de locuințe dă rezultate pozitive. Ar trebui să se evite declarațiile care au un efect negativ asupra relațiilor de bună vecinătate. Pentru promovarea stabilității și crearea unui mediu propice pentru depășirea moștenirii trecutului și pentru reconciliere, este nevoie atât de o conducere politică mai responsabilă, cât și de eforturi suplimentare substanțiale. Tratatul de prietenie dintre Bulgaria și fosta Republică iugoslavă a Macedoniei este un exemplu pozitiv în acest sens.

Politica de extindere a UE trebuie să continue să exporte stabilitate. Prin urmare, UE nu poate importa și nu va importa **diferențele bilaterale**. Acestea trebuie să fie soluționate de urgență de către părțile responsabile. Rezultatele obținute în acest sens au fost limitate. Sunt necesare eforturi suplimentare în întreaga regiune a Balcanilor de Vest. Trebuie să se înregistreze progrese urgente în dialogul facilitat de UE pentru normalizarea deplină a relațiilor dintre Serbia și Kosovo; dialogul ar trebui să conducă la încheierea și punerea în aplicare a unui acord de normalizare cuprinzător și cu forță juridică. În ceea ce privește fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, evoluțiile pozitive înregistrate în găsirea, sub auspiciile ONU, a unei soluții negociate și reciproc acceptabile cu privire la problema numelui ar trebui fructificate, împreună cu progresele înregistrate în ceea ce privește relațiile de bună vecinătate. Albania, la rândul său, a luat măsuri pentru soluționarea diferendelor bilaterale de lungă durată.

Deși eforturile reînnoite depuse în cadrul discuțiilor privind soluționarea problemei Ciprului desfășurate sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite nu au reușit să conducă la un acord, este important să se mențină progresele înregistrate până în prezent și să se continue pregătirile în vederea găsirii unei soluții echitabile, cuprinzătoare și viabile, inclusiv în privința aspectelor externe. Angajamentul continuu și contribuția concretă a Turciei la negocierile privind o soluționare echitabilă, cuprinzătoare și viabilă a problemei cipriote în cadrul ONU vor avea o importanță capitală. Turcia trebuie să își îndeplinească urgent obligația de a pune pe deplin în aplicare protocolul adițional și de a realiza progrese pentru normalizarea relațiilor cu Republica Cipru. Comisia încurajează evitarea oricărei amenințări,

surse de fricțiune sau acțiuni care să afecteze relațiile de bună vecinătate și soluționarea pe cale pașnică a diferendelor. Comisia insistă asupra tuturor drepturilor suverane ale statelor membre ale UE. Acestea cuprind, printre altele, dreptul de a semna acorduri bilaterale și dreptul de a explora și de a exploata resursele naturale în conformitate cu acquis-ul UE și cu dreptul internațional, inclusiv cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării. Acțiunile și declarațiile Turciei împotriva mai multor state membre ale UE au creat, de asemenea, tensiuni care afectează relațiile acestei țări cu UE. Soluționarea acestor probleme bilaterale reprezintă o prioritate.

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pe baza analizei de mai sus și a evaluărilor privind fiecare țară prezentate în rezumatele din anexă, Comisia formulează următoarele **concluzii și recomandări**:

I

1. **Politica de extindere a UE** constituie o investiție în **pacea, securitatea, prosperitatea și, prin urmare, în stabilitatea** Europei. Ea oferă oportunități economice și comerciale sporite, în avantajul reciproc al UE și al țărilor care aspiră să devină membre ale Uniunii. Perspectiva certă a aderării la UE, reafirmată în mod constant de UE și de toate statele sale membre, continuă să producă schimbări și să consolideze stabilitatea și securitatea în țările din Europa de Sud-Est.
2. Procesul de extindere continuă să se bazeze pe **criterii consacrate și pe condiții echitabile și riguroase**. Fiecare țară este evaluată pe baza **propriilor merite**, pentru a o încuraja să întreprindă reforme de amploare. Pentru ca perspectiva aderării să devină realitate, rămâne esențial un angajament ferm față de principiul abordării cu prioritate a aspectelor fundamentale.
3. Strategia privind **Balkanii de Vest**, adoptată de Comisie în februarie 2018, oferă o **oportunitate istorică** de a lega în mod ferm și neechivoc viitorul regiunii de Uniunea Europeană. Țările din regiune trebuie în prezent să acționeze cu fermitate pentru a face să avanseze în mod ireversibil procesul lor de transformare și trebuie să abordeze deficiențele existente, în special în ceea ce privește fundamentele statului de drept, ale drepturilor fundamentale, ale instituțiilor democratice și ale reformei administrației publice, precum și ale economiei.

II

4. **Turcia** este un partener-cheie al Uniunii Europene. UE, care a condamnat imediat și cu fermitate tentativa de lovitură de stat din iulie 2016, și-a reiterat sprijinul deplin față de instituțiile democratice ale țării și recunoaște nevoia legitimă a Turciei de a lua măsuri rapide și proporționale în fața unei astfel de amenințări grave. Cu toate acestea, amploarea și natura colectivă a măsurilor adoptate de când a avut loc tentativa de lovitură de stat și până în prezent, cum ar fi cazurile răspândite de concedieri în masă, de arestări și de punere în detenție, constituie în continuare motive de preocupare majore în ceea ce privește proporționalitatea măsurilor luate în cadrul stării de urgență,

care este încă în vigoare. Guvernul Turciei și-a reiterat angajamentul față de aderarea la UE, dar acesta nu a fost însoțit de măsuri și de reforme corespunzătoare. Dimpotrivă, Turcia s-a îndepărtat semnificativ de Uniunea Europeană. În circumstanțele dominante actuale, nu se are în vedere deschiderea de noi capitole. Turcia trebuie acționeze, cu prioritate, pentru a inversa tendința negativă actuală în ceea ce privește statul de drept și drepturile fundamentale, începând cu ridicarea stării de urgență și cu abordarea problemei reprezentate de slăbirea sistemului eficace de control și echilibru în sistemul politic, inclusiv prin consolidarea cooperării cu Consiliul European.

S-a înregistrat un regres grav în domeniile esențiale precum sistemul judiciar, reforma administrației publice, drepturile fundamentale și libertatea de exprimare, precum și noi regresuri în mai multe alte domenii, al căror număr este în creștere. Respectarea deplină a statului de drept și a drepturilor și libertăților fundamentale reprezintă o obligație esențială a procesului de aderare. De la introducerea stării de urgență, peste 150 000 de persoane au fost luate în custodie și 78 000 arestate. Peste 150 de jurnaliști sunt încă în închisoare, precum și zeci de scriitori, apărători ai drepturilor omului, avocați și reprezentanți aleși. Mulți cetățeni turci au fost reținuți pentru că și-au exprimat opiniile politice pe platformele de comunicare socială. Cele 31 de decrete adoptate în cadrul stării de urgență, care nu au făcut obiectul controlului judiciar și al unui control eficace de către Parlament, au redus în mod substanțial principalele drepturi civile și politice, inclusiv libertatea de exprimare, libertatea de întrunire și drepturile la apărare. Comisia pentru starea de urgență a devenit oficial operațională, dar trebuie încă să evolueze pentru a deveni o instituție eficientă și credibilă competentă să soluționeze căi de atac, într-un context în care capacitatea Turciei de a asigura eficacitatea căilor de atac interne în sensul Curții Europene a Drepturilor Omului a fost în continuare subminată de o serie de hotărâri judecătorești problematice.

În cadrul unui referendum organizat în timpul stării de urgență, modificările constituționale de anvergură care au introdus un sistem prezidențial au fost aprobate cu o diferență mică de voturi. Potrivit evaluării Consiliului European, aceste modificări nu asigură un sistem suficient de control și echilibru și pun în pericol separarea puterii executive de cea judecătorească. Funcția-cheie a Parlamentului în calitate de legiuitor a fost limitată, spațiul de dialog între partidele politice a fost redus și mai mult în Parlament, în timp ce mai mulți deputați din partidul HDP au fost arestați și zece dintre aceștia și-au pierdut locul în Parlament. Numirea de mandatar pentru a înlocui reprezentanții aleși a condus la o importantă slăbire a democrației locale. Societatea civilă s-a confruntat cu o presiune din ce în ce mai mare ca urmare a numărului mare de arestări ale activiștilor, inclusiv ale apărătorilor drepturilor omului, fapt care a dus la o diminuare rapidă a spațiului acordat drepturilor și libertăților fundamentale. Situația din partea de sud-est rămâne una dintre cele mai importante provocări pentru stabilitatea Turciei. Nu s-au înregistrat progrese în direcția reluării unui proces politic credibil, element necesar pentru a obține o soluție pașnică și durabilă.

Deși creșterea a avut o revenire puternică în 2017, aceasta rămâne vulnerabilă dacă Turcia nu rezolvă dezechilibrele macroeconomice, nu efectuează alte reforme structurale și nu îmbunătățește mediul de afaceri. Nesiguranța politică, creșterea controlului statului în domeniul economic și atacurile la adresa independenței

sistemului judiciar au condus la un climat de investiții mai puțin previzibil, la căderea monedei naționale și la o scădere semnificativă a investițiilor directe europene.

UE și Turcia și-au continuat dialogul și cooperarea în domenii de interes comun, inclusiv în cadrul unei serii de vizite la nivel înalt și cu ocazia reuniunilor liderilor din lunile mai 2017 și martie 2018. Au continuat dialogurile la nivel înalt în domeniul politicii externe și de securitate, inclusiv privind combaterea terorismului, transporturile și economia. Comisia Europeană subliniază importanța propunerilor sale transmise Consiliului în ceea ce privește extinderea și modernizarea uniunii vamale UE-Turcia, care ar fi reciproc avantajoase.

Turcia a continuat să facă eforturi remarcabile pentru a oferi adăpost unui număr de peste 3,5 milioane de refugiați din Siria și altor aproximativ 365 000 de refugiați din alte țări. Cooperarea cu UE în domeniul migrației a continuat să dea rezultate concrete și remarcabile, reducând numărul de treceri neregulate și periculoase și salvând vieți în Marea Egee. Instrumentul UE pentru refugiații din Turcia continuă să sprijine nevoile refugiaților și să ajute comunitățile-gazdă. În ceea ce privește punerea în aplicare a Foii de parcurs privind liberalizarea vizelor, la începutul lunii februarie, Turcia a prezentat Comisiei Europene un plan de lucru care schițează modul în care țara intenționează să îndeplinească cele șapte obiective de referință rămase pentru liberalizarea vizelor. Comisia evaluează propunerile Turciei și vor urma noi consultări cu omologii turci.

Turcia a lansat o operațiune militară în nordul Siriei. Turcia are dreptul de a lua măsuri pentru a se proteja de atacurile teroriste, însă operațiunea a ridicat preocupări umanitare imediate, adăugând în același timp motive de îngrijorare cu privire la o nouă escaladare a violenței.

În conformitate cu pozițiile pe care Consiliul și Comisia le-au adoptat în mod repetat în anii anteriori, este imperios necesar ca Turcia să își îndeplinească obligația de a pune în aplicare pe deplin Protocolul adițional și să realizeze progrese pentru normalizarea relațiilor cu Republica Cipru. Deși conferința convocată cu privire la Cipru s-a încheiat fără a se ajunge la un acord în iulie 2017, este important să se mențină progresele înregistrate și să se continue pregătirile în vederea găsirii unei soluții echitabile, cuprinzătoare și viabile, inclusiv în privința aspectelor externe. Angajamentul continuu și contribuția concretă a Turciei la găsirea unei astfel de soluții echitabile, cuprinzătoare și viabile vor avea o importanță capitală.

Cooperarea cu Grecia și Bulgaria privind migrația s-a intensificat. Cu toate acestea, tensiunile în Marea Egee și în estul Mediteranei nu au fost de natură să favorizeze relațiile de bună vecinătate și au subminat stabilitatea și securitatea regionale. Relațiile bilaterale cu mai multe state membre ale UE s-au deteriorat, uneori ca urmare a utilizării unei retorici ofensatoare și inacceptabile. UE a îndemnat Turcia să evite orice amenințare sau acțiune îndreptată împotriva unui stat membru, precum și orice surse de fricțiune sau acțiuni care ar putea să afecteze relațiile de bună vecinătate și soluționarea pe cale pașnică a diferendelor. În plus, în martie 2018, Consiliul European a condamnat cu fermitate acțiunile ilegale ale Turciei în estul Mediteranei și în Marea Egee și i-a reamintit Turciei obligația de a respecta dreptul internațional și bunele relații de vecinătate și de a normaliza relațiile cu toate statele membre ale UE.

5. **Muntele Negru** a organizat alegeri prezidențiale în aprilie 2018. Au fost luate primele măsuri pentru a se da curs recomandărilor emise în urma misiunii de observare a

alegerilor efectuată de Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului din cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa cu ocazia alegerilor parlamentare din 2016. Cu toate acestea, s-au luat măsuri foarte limitate de ordin judiciar în cazul neregulilor raportate. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida încrederea în cadrul electoral. Reluarea dezbaterii politice în cadrul Parlamentului este responsabilitatea tuturor partidelor.

Negocierile de aderare la UE au înregistrat noi progrese, fiind deschise 30 de capitole, dintre care trei au fost închise provizoriu. În ceea ce privește statul de drept, Muntenegru a continuat să înregistreze progrese în special în ceea ce privește cadrul juridic și instituțional, însă impactul în practică al reformelor nu este încă suficient de vizibil și nu s-a înregistrat niciun progres în ceea ce privește libertatea de exprimare. Întregul sistem al statului de drept, în special sistemul judiciar, trebuie în prezent să furnizeze mai multe rezultate. Progresele în ceea ce privește statul de drept, demonstrate prin rezultate concrete, în special în vederea consolidării libertății de exprimare și a presei, precum și rezultatele obținute în combaterea corupției și a crimei organizate, a spălării de bani și a traficului de persoane vor determina în continuare ritmul global al negocierilor de aderare.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare cu privire la legislația vizând recrutarea pe bază de merit în cadrul administrației publice, care trebuie în prezent să fie pusă în aplicare. Muntenegru a înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea stabilității macroeconomice și fiscale, începând să pună în aplicare o strategie de consolidare fiscală pe termen mediu. Nivelul datoriei publice este mare și continuă să crească. Eforturile actuale de îmbunătățire a infrastructurii și a sistemului de învățământ trebuie să fie completate de reforma pieței forței de muncă, de reducerea factorilor de descurajare a muncii și de dezvoltarea unei industrii competitive, orientate către export.

6. **Serbia** a organizat alegeri prezidențiale în aprilie 2017. În urma demisiei prim-ministrului după alegerea sa ca președinte, noul guvern și-a preluat mandatul în iunie 2017. Noul guvern și-a menținut angajamentul față de integrarea în UE.

Negocierile de aderare la UE au înregistrat progrese, fiind deschise 12 capitole, dintre care două au fost închise provizoriu. Ritmul general al negocierilor va continua să depindă de progresele înregistrate de Serbia în materie de reforme, în special de accelerarea reformelor privind statul de drept, precum și de normalizarea relațiilor cu Kosovo. Deși s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește statul de drept, Serbia trebuie în prezent să își intensifice eforturile și să obțină mai multe rezultate, în special în ceea ce privește crearea unui mediu propice pentru libertatea de exprimare, consolidarea independenței și a eficienței globale a sistemului judiciar, precum și realizarea de progrese durabile în combaterea corupției și a criminalității organizate, inclusiv a spălării banilor. Reformele economice continuă să dea rezultate, în special în ceea ce privește stabilizarea macroeconomică. Cu toate acestea, nivelurile investițiilor publice și private rămân scăzute, iar mediul de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii trebuie îmbunătățit în continuare. Reformele structurale majore ale administrației publice, ale administrației fiscale și ale întreprinderilor deținute de stat rămân incomplete. În contextul negocierilor de aderare, este esențial ca Serbia să dezvolte și să mențină o capacitate administrativă sporită pentru a aborda aspectele legate de UE.

Este necesar ca Serbia să își intensifice în mod considerabil implicarea în dialogul cu Kosovo, inclusiv prin punerea în aplicare a tuturor acordurilor, în special privind energia, podul Mitrovica, gestionarea integrată a frontierelor și recunoașterea diplomelor. Inițiativa președintelui de a lansa un dialog intern privind Kosovo este binevenită. Serbia ar trebui să continue să joace un rol pozitiv în regiune pentru îmbunătățirea legăturilor și menținerea stabilității regionale.

7. În urma unei perioade dificile, **fosta Republică iugoslavă a Macedoniei** a reușit în cele din urmă să depășească, cu sprijinul UE și al comunității internaționale, criza politică profundă cu care se confrunta. Voința politică de a avansa este din nou în mod clar prezentă și s-a constatat o schimbare pozitivă a mentalităților politice în societate; lipsa celor două elemente a fost un obstacol major în calea reformelor în ultimii ani. Punerea în aplicare a acestor reforme structurale necesare este un proces pe termen lung.

Comisia este mulțumită de faptul că Acordul de la Pržino a fost în mare parte pus în aplicare, chiar și într-un context politic dificil.

Începând din vara anului 2017, s-au depus eforturi considerabile pentru a aborda prioritățile de reformă urgente, cu o veritabilă dorință de a efectua reforme. A urmat pregătirea strategiilor și a legislației care trebuiau demult adoptate și consultarea tuturor părților interesate, inclusiv a opoziției, într-un mod transparent și favorabil incluziunii. În perioada noiembrie 2017 - februarie 2018 au fost adoptate o serie de strategii și acte legislative, în special în domeniul statului de drept. Multe altele sunt în curs de pregătire în vederea adoptării în lunile următoare. Cu toate acestea, există în continuare provocări structurale, în special în domeniul judiciar.

Având în vedere progresele realizate, Comisia recomandă Consiliului să decidă deschiderea negocierilor de aderare cu fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, pentru a menține și a aprofunda ritmul actual în materie de reforme cu privire la prioritățile de reformă urgente, care sunt decisive pentru continuarea înregistrării de progrese de către această țară. Pentru a sprijini acest lucru, Comisia va aplica în cazul acestei țări abordarea consolidată cu privire la capitolele de negociere privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale, justiția, libertatea și securitatea.

8. **Albania** a continuat să înregistreze progrese constante în ceea ce privește punerea în aplicare a celor cinci priorități-cheie pentru deschiderea negocierilor de aderare. Reforma administrației publice a fost consolidată în vederea creșterii nivelului de profesionalism și a depolitizării acesteia. Au fost luate măsuri suplimentare pentru consolidarea independenței, a eficienței și a asumării responsabilității instituțiilor judiciare, în special în cadrul progreselor înregistrate în punerea în aplicare a unei reforme cuprinzătoare a justiției. Grație acestor măsuri, au apărut primele rezultate tangibile în reevaluarea tuturor judecătorilor și procurorilor (verificare), cu demisia a 15 judecători și procurori de rang înalt, iar primele audieri au dus la demiterea unui judecător al Curții Constituționale și la confirmarea în funcție a unui alt judecător al Curții Constituționale.

Au fost depuse în continuare eforturi susținute pentru combaterea corupției și a criminalității organizate, inclusiv combaterea traficului și a cultivării de droguri, care au contribuit la obținerea unui bilanț solid de anchete proactive, urmăriri în justiție și condamnări. Au fost adoptate măsuri suplimentare pentru a consolida protejarea efectivă a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin

minorităților și ale romilor, precum și politici de combatere a discriminării și de punere în aplicare a drepturilor de proprietate.

Având în vedere progresele realizate, Comisia recomandă Consiliului să decidă deschiderea negocierilor de aderare cu Albania, pentru a menține și a aprofunda ritmul actual în materie de reforme în domeniul esențial al statului de drept, în special în privința celor cinci priorități-cheie, și pentru a se obține în continuare rezultate concrete și tangibile în reevaluarea judecătorilor și a procurorilor (verificare). Pentru a sprijini acest lucru, Comisia va aplica în cazul acestei țări abordarea consolidată cu privire la capitolele de negociere privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale, justiția, libertatea și securitatea.

9. **Bosnia și Herțegovina** a răspuns într-un ritm lent în cursul anului 2017 priorităților care decurg din procesul său de reformă, în special în ceea ce privește agenda de reforme. Este necesar ca eforturile în materie de reforme orientate către aderarea la UE să fie accelerate pentru a aborda problemele structurale adânc înrădăcinate care frânează dezvoltarea țării. Cadrul electoral trebuie modificat de urgență pentru a asigura buna desfășurare a alegerilor din octombrie 2018 și a aplica fără probleme rezultatele. În acest sens, toți liderii politici trebuie să își asume responsabilitatea și să găsească o soluție în ceea ce privește Camera Popoarelor din cadrul Federației în așa fel încât să nu submineze perspectiva UE a țării și a cetățenilor săi. Noi reforme socio-economice, consolidarea statului de drept și alinierea administrației publice la standardele europene în ceea ce privește toate nivelurile de guvernare, precum și intensificarea cooperării dintre toate nivelurile rămân, în continuare, prioritare. Mecanismul de coordonare pentru chestiunile care țin de UE a fost eficient și a furnizat o serie de răspunsuri coordonate necesare pentru pregătirea în curs a avizului Comisiei cu privire la cererea de aderare la UE a Bosniei și Herțegovinei. Buna funcționare a mecanismului va fi în continuare esențială pentru a permite țării să facă față provocărilor tot mai mari ale procesului de integrare în UE, cum ar fi adoptarea unor noi strategii la nivelul întregii țări, precum și a unui program strategic pentru alinierea juridică a țării la acquis-ul UE. Dezvoltarea economică este în continuare lentă, fiind afectată de deficiențele statului de drept, de un mediu de afaceri încă slab dezvoltat, de o administrație publică ineficientă și fragmentată, de dezechilibre majore de pe piața forței de muncă și de un climat de investiții nefavorabil.
10. În **Kosovo**, reformele legate de UE au fost încetinite din cauza unei lungi perioade electorale în 2017 și a unui context politic intern dificil care a afectat activitatea parlamentară. Actorii politici trebuie să reia dialogul constructiv, iar Adunarea trebuie să constituie principalul forum al dezbaterilor politice. Noul guvern și Adunarea ar trebui să dea prioritate reformelor și să ajungă la un consens cu privire la principalele chestiuni strategice pentru Kosovo. Ar trebui accelerată punerea în aplicare a Acordului de stabilizare și de asociere, precum și a agendei de reformă europeană însoțitoare. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește economia, în special referitor la îmbunătățirea mediului de afaceri. Cu toate acestea, ar trebui luate măsuri împotriva economiei informale răspândite și a nivelului ridicat al șomajului. Situația din partea de nord a Kosovo rămâne deosebit de dificilă. Recenta ratificare a Acordului de delimitare a frontierelor cu Muntenegru reprezintă o realizare importantă în spiritul relațiilor de bună vecinătate și este un pas esențial în direcția liberalizării vizelor. Comisia evaluează rezultatele obținute de Kosovo în combaterea criminalității organizate și a corupției.

Încercarea din decembrie 2017 de abrogare a legii privind secțiile specializate din cadrul instanțelor judecătorești și privind parchetul specializat, orchestrată de 43 de membri ai Adunării din Kosovo, a ridicat preocupări serioase. Pentru Kosovo va fi esențial să își respecte pe deplin obligațiile internaționale în ceea ce privește secțiile specializate din cadrul instanțelor judecătorești și parchetul specializat care au fost instituite pentru a ancheta acuzațiile de crime internaționale comise în contextul conflictului din Kosovo.

Kosovo trebuie să își intensifice în mod considerabil implicarea în dialogul cu Serbia, inclusiv prin punerea în aplicare a tuturor acordurilor, în special a acordului privind asociația/comunitatea municipalităților cu majoritate sârbă. Activitatea echipei de gestionare, lansată la 4 aprilie, trebuie intensificată, în deplină conformitate cu acordurile de la Bruxelles din 2013 și din 2015.

IV. ANEXE

1. Rezumate ale constatărilor rapoartelor de țară³

2. Anexe statistice

³ Trimiteri la numărul documentelor de lucru ale serviciilor Comisiei.